

3-5% AF ALLE BØRN FÅR EN ADHD-DIAGNOSE.

INKLUSION KAN VÆRE EN GOD IDE – HVIS...

Inklusion 15:

God normering,
viden om ADHD og
samarbejde er
afgørende!

ADHD-børn kan profitere på at spejle sig i andre børn, men der skal være voksne nok og de skal have viden om den udviklingsforstyrrelse, der er tale om

Kjeld Rasmussen (KR) i samtale med Psykolog Line Møller (LM), Center for ADHD

Forståelse af hvad ADHD er – en udviklingsforstyrrelse

KR: "Vi skal tale om inklusion men repetér lige for os, hvad der især karakteriserer et barn med ADHD?"

LM: "Det mest synlige - som fylder mest og forstyrrer mest - er hyperaktivitet, den kropslige uro, impulsiviteten. De overvejer ikke altid konsekvenserne af det, de gør. Hvis et andet barn har noget legetøj, de gerne vil have, så tager de det måske. Ikke fordi de vil være 'dårlige', men fordi de ikke når at overveje konsekvensen af handlingen. Fordi de lige nu og her var optaget af det der legetøj.

De har en opmærksomheds-forstyrrelse og kan være svære at fastholde; ikke så lang koncentrations-tid, 'batteri-tid'. De skifter hurtigt mellem lege, har svært ved at blive i en samling, går til noget andet midt i en sang eller lignende. Kort sagt - det er urolige børn."

KR: "Nogle af de ting du beskriver, kan man også finde i et "normalt" barn. Hvornår véd man, at man har med et ADHD-barn at gøre; hvor går 'grænsen'?"

LM: "Godt spørgsmål - den er nogle gange svært at finde. ADHD er en udviklingsforstyrrelse, hvilket betyder, at barnet på nogle områder ikke er alderssvarende. Af 5-årige forventer vi, de kan være rolige en vis periode, men hvis barnet i stedet har samme opmærksomhedsgrad som 3-årige, så kan vi mistænke ADHD. Men der findes naturligvis svære og mindre svære symptomer, så det kræver en udredning.

Symptomerne skal også optræde helt fra barnet er lille. Det opstår ikke pludseligt, når du er 15 år. Man kan godt i en periode, hvor man er stresset eller har haft en voldsom oplevelse, have svært ved at koncentrere sig, men så er det forbigående."

KR: "Hvor tidligt kan man se det?"

LM: "Det bliver ofte først rigtig tydeligt i skolen, hvor man skal sidde stille og koncentrere sig i længere tid, men man kan mange gange se det tidligere. Ofte er det pædagoger og lærere, der foreslår forældrene, at kontakte ADHD-centret."

Der er fordele og nogle gange ulemper ved at forsøge inklusion

KR: "Hvor mange børn med ADHD bliver forsøgt inkluderet i almindelige daginstitutioner?"

LM: "Altså, 3-5% af alle børn får en ADHD-diagnose. Rigtig mange af dem bliver inkluderet i en normal institution. Det er der fordele og ulemper ved og det er hele tiden en individuel vurdering: Hvor trives det her barn bedst? - det afhænger meget af sværhedsgraden, ressourcer, viden i institutionen.

Vi hører både solskinshistorier om børn, der trives godt, også selvom barnet er hårdt ramt, hvor personalet er dygtige til at møde barnet - men vi møder også forældre, der er frustrerede over, hvordan det er, og ikke er glade. Mange af børnene kræver tæt voksenstøtte og barnet skal holdes på sporet med positiv opmærksomhed - ellers kommer

konflikterne og alle nederlagene, irettesættelserne, skælden ud – og dermed en negativ spiral med mistrivsel.”

KR: ”Hvad gør det ved barnet?”

LM: ”Hvis der er mange nederlag og irettesættelser, hvor barnet bliver konfronteret med, at ’du er sådan en, der ikke hører efter’, ’du er sådan en, der slår’, så udvikler de adfærdforstyrrelserne og så ser vi, at når de bliver ældre, så kommer der flere diagnoser på.”

KR: ”Så, du siger, at dårlige normeringer og dårlige forhold kan man medvirke til at gøre lidelsen værre?”

LM: ”Det kan dét, hvis barnet hele tiden er i et miljø, hvor det får meget negativ feedback, møder nederlag.”

Mange pædagoger har viden om ADHD – men ikke om konkrete strategier

KR: ”Hvad kræves der mere end gode hænder, hvor meget viden skal man eksempelvis have?”

LM: ”Mange af de pædagoger og pædagogstuderende vi møder på kurser ved godt noget om ADHD, men omsætningen fra teori til praksis kniber det ofte med.”

KR: ”Hvad er det, de mangler? Nævn de 3 vigtigste strategier man skal kunne.”

LM: ”Udgangspunktet er altid en god relation, hvor pædagogen kan være nærværende, lave noget børnestyret leg hvor den voksne følger barnets initiativer, giver ros og coaching, anerkendende kommentarer, en god struktur rundt om barnet. Et ADHD-barn har svært ved selv at danne sig et overblik over, hvad skal jeg og hvordan og hvornår – og det forværrer uroen. Gerne visuelle hjælpemidler, samarbejde mellem forældre og pædagoger.”

KR: ”Hvad med de børn, der stadig ikke trives overhovedet i den almindelige daginstitution - er der et alternativ for dem?”

LM: ”Det er forskelligt fra kommune til kommune. Jeg læste fornylig i en undersøgelse, at i skolerne er pendulet ved at svinge lidt den anden vej, og at flere og flere børn bliver visiteret til specialklasser. Altså at vi bevæger os lidt væk fra, at alle skal inkluderes, og der findes jo specielle børnehaver,

hvor normeringen er anderledes og personalet har lidt mere viden og uddannelse om de specifikke lidelser. Dilemmaet er imidlertid, at det på mange måder er en fordel for ADHD-børn også at kunne spejle sig i andre børn, som børn er flest.”

KR: ”Men har vi virkelig ikke forskning/dokumentation om, hvor mange børn med ADHD vi har i normale daginstitutioner, hvordan de trives og om de har det godt?”

LM: ”Ikke mig bekendt. Det ville også være vældig krævende og omstændeligt at undersøge det præcist - mange af de her børn er slet ikke diagnosticerede, så egentlig kan de gå skjult og ubemærket, under radaren, i daginstitutionen. Men der forskes meget i lidelsen i disse år.”

Hvis du nu kunne bestemme ...

KR: ”Hvis nu du var statsminister eller lignende og kunne bestemme - hvad ville du så gøre i forhold til børnehave og børn med ADHD?”

LM: ”Jeg ville sørge for nogle flere hænder, bedre normeringer og så ville jeg opkvalificere på viden, på den praktiske viden, ikke den teoretiske. Desuden styrke samarbejdet/informationen mellem de forskellige instanser. Der er lavet et forløbsprogram med anbefalinger til, hvordan børnepsyk., skole, institutioner kan arbejde bedre sammen. Mange børn bliver tabt mellem de forskellige stole, så bedre samarbejde mellem de forskellige instanser.

Det var vist 3 ting.”

OBS – Center for ADHD har produceret tre små film: ”Flyt fokus i børnehaven” – med konkrete strategier til inklusion af børn med uro og opmærksomhedsvanskeligheder - se dem på www.paedagogiskforum.dk - 0-14 nr. 2-2018

Center for ADHD

Marselis Boulevard 1

8000 Aarhus C

Telefon: 70 272 276

Mail: info@adhdcenter.dk

